

Bijlage 1: Overig relevant beleid en regelgeving

1.1 Natuur

Wet en regelgeving

Wet Natuurbescherming - onderdeel soortenbescherming

In de Wnb is het onderdeel soortenbescherming beschreven in de artikelen 3.1 tot en met 3.11. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen drie beschermingsregimes:

- Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn (lid 3.1 t/m 3.4); aangewezen vogels die vallen binnen de Vogelrichtlijn
- Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn (lid 3.5 t/m 3.9); dier- en plantsoorten beschermd op basis van de Habitatrichtlijn of andere Europese natuurbeschermings-verdragen
- Beschermingsregime andere soorten (lid 3.10 en 3.11); 'andere' soorten zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten die niet vallen onder de Habitatrichtlijn of natuurbeschermingsverdragen. Deze soorten staan in de bijlage, onderdeel A en B van de wet.

Elk beschermingsregime bestaat uit een aantal verbodsbepalingen en voor elk van deze beschermingsregimes bestaan verschillende mogelijkheden om voor bepaalde handelingen een vrijstelling of ontheffing te verkrijgen. In de Wnb richt de soortbescherming zich op de bescherming van de individuele exemplaren van soorten en op de bescherming van de gunstige staat van instandhouding van soorten. Dit beschermingsregime staat los van de bescherming van natuurgebieden.

De categorie 'andere' soorten is gebaseerd op een nationaal beschermde soortenlijst. Een provincie kan voor deze 'andere' soorten een generieke vrijstelling ten behoeve van ruimtelijke ingrepen afgeven. De provincie Zuid-Holland heeft een Verordening uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland (provincie Zuid-Holland, 9 november 2016). Hierin wordt een algemene vrijstelling bij ruimtelijke ingrepen verleend voor diverse algemene soorten. De zorgplicht is vastgelegd in artikel 1.11 en geldt voor zowel alle in het wild levende planten en dieren als voor hun leefgebieden.

Uitvoering faunabeheer

In de Wnb is geregeld dat een faunabeheereenheid het faunabeheerplan vaststelt voor hun werkgebied (artikel 3.12 van de wet). Jachthouders georganiseerd in een wildbeheereenheid voeren het faunabeheerplan uit (3.13 en 3.14). Middels de Verordening uitvoering Wet natuurbescherming is dat in Zuid-Holland de Faunabeheereenheid Zuid-Holland. In het faunabeheerplan beschrijft de faunabeheereenheid onder andere op welke wijze rekening wordt gehouden met de Natura 2000-gebieden en de door GS aan te wijzen rustgebieden voor de trekganzen.

Aanwijzing te beheren soorten

Bij Algemene maatregel van bestuur (landelijk) en bij verordening (provinciaal) worden soorten aangewezen waarvoor een vrijstelling geldt op grond waarvan deze soorten bestreden mogen worden ter voorkoming van schade. Landelijk betreft dit de soorten Canadese gans, vos, konijn, zwarte kraai, kauw en houtduif. Daarnaast kan de provincie ontheffingen verlenen voor populatiebeheer, en tenslotte is er nog de landelijk gereguleerde jacht op de vijf wildsoorten (haas, konijn, wilde eend, fazant, houtduif). Alle vormen van ingrijpen (schadebestrijding, populatiebeheer en jacht) moeten worden uitgevoerd overeenkomstig een faunabeheerplan.

Het bestrijden en beheren van exoten gebeurt op basis van een wettelijke bepaling en/of een provinciale opdracht ex artikel 3.18. Dit hoeft niet te worden uitgevoerd overeenkomstig een faunabeheerplan.

Verordening uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland

De provincie Zuid-Holland heeft bij verordening vrijstelling verleend voor nestbehandeling door grondgebruikers in het belang van de volksgezondheid en openbare veiligheid, veiligheid van het luchtverkeer en ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen. Het gaat hierbij om nesten van grauwe gans, brandgans, kolgans, knobbelzwaan, kleine mantelmeeuw en zilvermeeuw.

Directe schadebestrijding van grauwe gans, brandgans, kolgans, knobbelzwaan en smient mag plaatsvinden door het doden en vangen van de soorten (artikel 5.2). Hierbij gelden wel enkele voorschriften, deze zijn opgenomen in een bijlage bij de verordening. Ook dient schadebestrijding plaats te vinden overeenkomstig een faunabeheerplan.

Wet Natuurbescherming - onderdeel houtopstanden

In artikel 4.1 van de Wnb is de bescherming van houtopstanden geregeld. Dit onderdeel is bedoeld om het areaal bos in Nederland te behouden. Het onderdeel houtopstanden is van toepassing op alle bossen en houtopstanden buiten de bebouwde kom die ofwel groter zijn dan 1 ha ofwel, in het geval van rijbeplanting, bestaan uit meer dan 20 bomen. Als een bouseigenaar of bosbeheerder van plan is om bos of bomen te kappen, geldt er op basis van de Wnb een meldingsplicht. Bij elke melding wordt beoordeeld of de voorgenomen velling uit oogpunt van natuur en landschapsschoon aanvaardbaar is. Op basis hiervan kan in uitzonderlijke gevallen een kapverbod overwogen worden. Wanneer er geen bezwaar is om bos te kappen verplicht de Wnb de initiatiefnemer ertoe om de grond waarop het bos heeft gestaan binnen 3 jaar opnieuw in te planten. In de provincie Zuid-Holland zijn de uitgangspunten over de wijze van uitvoering van artikel 4.1 van de Wnb opgenomen in hoofdstuk 7 van Verordening uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland.

In Zouweboezem moeten beheerders/eigenaren rekening houden met de Wnb als er houtopstanden gekapt worden.

Binnen de bebouwde kom in het kader van de Boswet gelden gemeentelijke regels (opgenomen in de Algemene Plaatselijke Verordening, APV). Op de Zouweboezem is dit onderdeel van de APV niet relevant.

Provinciaal beleid

Natuurnetwerk Nederland (Provincie Zuid-Holland)

Heel het Natura 2000-gebied Zouweboezem maakt integraal onderdeel uit van het NNN.

Artikel 2.3.4 van de Verordening Ruimte (Provincie Zuid-Holland, 2014a) geeft mede invulling aan de verplichting uit het Barro (Besluit algemene regels ruimtelijke ordening) om de planologische (of ruimtelijke) bescherming van het NNN vorm te geven bij provinciale verordening. Het ruimtelijk beleid van de Provincie Zuid-Holland voor het NNN is gericht op behoud, herstel en ontwikkeling van wezenlijke kenmerken en waarden van een gebied. De bescherming van deze waarden vindt plaats door toepassing van een specifiek afwegingskader: het zogenaamde 'nee, tenzij'-regime. Dat betekent dat nieuwe plannen en projecten niet zijn toegestaan als deze een significant negatief effect hebben op de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied, tenzij daarmee een zwaarwegend belang gediend is en er geen reële alternatieven voorhanden zijn. In dat geval moet de schade zoveel mogelijk beperkt worden door het treffen van mitigerende maatregelen en moet de resterende schade gecompenseerd worden.

Natuurbeheerplan 2017

In het Natuurbeheerplan 2017¹ van Zuid-Holland (Provincie Zuid-Holland, 2016) is voor het NNN en het agrarisch gebied uitgewerkt waar welke (beheer)typen natuur, agrarisch natuur en landschapselementen dienen te worden gerealiseerd, welke beheervormen hiervoor geëigend zijn en welke subsidievormen voor het beheer beschikbaar zijn.

¹ Let op: het Natuurbeheerplan is dus heel wat anders dan het voor u liggende Beheerplan bijzondere natuurwaarden (ofwel Natura 2000 beheerplan).

In Figuur 1 is te zien welke natuurdoelen er voor de verschillende percelen zijn vastgesteld. De ambities in het Natura 2000-gebied Zouweboezem zijn heel wisselend; in Polder Achthoeven ligt de nadruk op graslanden met enkele bospercelen. In de deelgebieden Zouweboezem en De Boezem richten de typen zich op moeras en rietland, open water en hoog- en laagveenbos. In bijlage 2 is een beschrijving van de relevante natuurdoelen opgenomen.

Figuur 1: Natuurdoelen in en rond de Zouweboezem vanuit de NNN. Bron: website Provincie Zuid-Holland, Natuurbeheerplan kaart 2017.

De verschillende natuurdoelen die voor de Zouweboezem zijn vastgesteld sluiten in meer of mindere mate aan bij de Natura 2000-doelen van het gebied. In Tabel 1 is te zien welke Natura 2000-doelen profiteren van welke natuurdoelen.

In de natuurdoelen zijn grofweg drie categorieën te onderscheiden: grasland, moeras/rietvegetaties en bos. De graslanden komen voornamelijk voor in Polder Achthoven. De graslanden zijn voor een aantal soorten belangrijk als foerageergebied, onder andere de zwarte stern. De moeras en rietlanden sluiten weer goed aan bij de rietvogels als de purperreiger en porseleinhoen. De natuurdoelen die aan bos gerelateerd zijn sluiten het minst goed aan bij de Natura 2000 doelen. Veel soorten zijn niet afhankelijk van de aanwezigheid van bos.

Tabel 1 Relatie tussen de natuurdoelen van de NNN en de Natura 2000-doelen voor de Zouweboezem

	Natura 2000-doel:											
Natuurdoel NNN:	<i>H3150 meren met krabbenscheer en fonteinkruiden</i>	<i>H6410 Blauwgrasland</i>	<i>H6430A ruigten en zomen (Moerasspirea)</i>	<i>H1134 Bittervoorn</i>	<i>H 1145 Grote modderkruiper</i>	<i>H1149 Kleine modderkruiper</i>	<i>H1166 Kamsalamander</i>	<i>H4056 Platte schijfhoren</i>	<i>A029 Purperreiger</i>	<i>A119 Porseleinhoen</i>	<i>A197 Zwarte Stern</i>	<i>A051 Kraakend</i>
N12.02 Kruiden en structuurrijk grasland	-	-	O	L	L	L	L	L	F	-	F	F
N10.02 Vochtig hooiland	-	-	-	L	L	L	L	L	F	-	F	F
N13.01 Vochtig weidevogelgrasland	-	-	-	L	L	L	L	L	F	-	F	F
N14.03 Haagbeuken- en essenbos	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
N17.01 Vochtig hakhout en middenbos	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
N17.04 Eendenkooi	-	-	-	-	L	L	-	-	-	-	-	R/F
N04.02 Zoete Plas	O	-	-	L	L	L	-	L	F	-	B	F
N16.02 Vochtig bos met productie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
N10.01 Nat schraalland	-	O	-	L	L	L	L	L	-	-	F	-
N05.01 Moeras	O	-	O	L	L	L	-	L	B	B	F	-
N14.02 Hoog- en laagveenbos	-	-	-	-	-	-	-	-	B	-	-	-
N05.02 Gemaaid rietland	-	-	-	-	-	-	-	-	B	-	-	-

L = belangrijk als leefgebied

F = belangrijk als foerageergebied

R = belangrijk rustgebied

B = broedgebied

O = overlap tussen de natuurdoelen en Natura 2000-doel

- = geen relatie tussen natuurdoel en Natura 2000-doel

Ganzenbeleidskader

Het Ganzenbeleidskader Zuid-Holland (provincie Zuid-Holland, 2015) beschrijft het ganzenbeleid van de provincie Zuid-Holland. Dit nieuwe beleidskader was nodig, nadat eind 2013 onvoldoende draagvlak bleek te zijn voor het landelijke Ganzenakkoord dat in 2012 was gesloten tussen de landelijke agrarische- en natuurpartijen (G7) en de gezamenlijke provincies. Het Ganzenbeleidskader is opgesteld met de Faunabeheereenheid Zuid-Holland en heeft een looptijd die gelijk is aan de looptijd van het Faunabeheerplan Ganzen (tot en met 2020). De uitgangspunten en maatregelen voor het beheer van de

ganzenpopulatie zijn vastgelegd in het Faunabeheerplan Ganzen (CLM, 2015). Dit faunabeheerplan vormt de grondslag voor het verlenen van ontheffingen voor beheer en schadebestrijding van ganzen en vormt een concrete uitwerking van het Ganzenbeleidskader. Hierna volgen de belangrijkste randvoorwaarden die door het beleidskader aan de beheer- en schadebestrijding van ganzen in Zuid-Holland (Zuid) zijn gesteld: In de winterperiode (van 1 november tot 1 maart) mogen op percelen met kwetsbare gewassen overwinterende grauwe ganzen en kolganzen worden verjaagd met de hulp van ondersteunend afschot. Op percelen met blijvend grasland, oogstresten en groenbemesters worden overwinterende grauwe ganzen en kolganzen niet met ondersteunend afschot verjaagd. Verjagen en afschot van ganzen is alleen van toepassing:

- buiten rustgebieden;
- voor de periode 2015 – 2020 op grond van de verleende ontheffing ex. art. 68 van de Flora- en faunawet (ODH-2015-00726168).

Gebiedsspecifieke plannen

Beheervisie Het Zuid-Hollands Landschap

Het natuurbeheer in de Zouweboezem is voor het grootste gedeelte in handen van het Zuid-Hollands Landschap. Voor het toekomstige beheer en de inrichting van de Zouweboezem als Natura 2000-gebied heeft het Zuid-Hollands Landschap een beheervisie opgesteld (Van der Winden et al, 2008). De ecologische eisen van de Natura 2000-doelen (habitats en soorten) zijn hierin op hoofdlijnen vertaald naar gewenste inrichtings- en beheermaatregelen.

In Tabel 2 zijn de gewenste maatregelen uit de beheervisie opgenomen. Een deel van de maatregelen uit de beheervisie is gerealiseerd in het kader van het project Herstelmaatregelen dat in 2009 is uitgevoerd in het kader van het LIFE-programma.

Tabel 2 Maatregelen opgenomen in de beheervisie Zouweboezem van het Zuid-Hollands Landschap (Van der Winden et al, 2008).

Maatregelen per soortgroep	Uitgevoerd tijdens herstelmaatregelen in 2009	Aanvullende maatregelen
<i>Blauwgrasland</i>		
Uitbreiding van het areaal blauwgrasland	--	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uitbreiding areaal in Polder Achthoven (graslanden direct ten zuiden van eendenkooi)
<i>Vissen</i>		
Verbeteren waterkwaliteit / vergroten areaal submerse waterplantvegetaties	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Baggerwerkzaamheden ▪ Vergroten randlengte overgang rietland-water 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Stimuleren groei ondergedoken waterplanten door verlagen karperstand ▪ Herstel inlaat Lekwater onderzoeken
Terugzetten verlandingsstadia watervegetatie	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Baggerwerkzaamheden 	
<i>Amfibieën</i>		
Verbetering kwaliteit en uitbreiding leefgebied kamsalamander	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vergroten randlengte overgang rietland-water (verbetering aanleg kamsalamanderbiotoop op 3 – 4 locaties) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aanleg stapstenen tbv verspreiding in zuidelijke richting ▪ Passage onder A27 verbeteren ▪ Migratiemogelijkheden tussen Zouweboezem en Lekuiterswaarden verbeteren ▪ Vergroten eigendom binnen Natura 2000-begrenzing (oostelijk perceel Polder Achthoven) ▪ Uitbreiding leefgebied buiten Natura 2000-begrenzing
<i>Vogels</i>		
Uitbreiding moeras met lage helofyten buiten bestaand moeras	--	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nieuwe moerasontwikkeling (binnen en buiten Natura 2000-gebied)
Realisatie semi-natuurlijk waterpeilregime	--	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Waterpeilverbetering t.b.v. roerdomp, purperreiger, porseleinhoen en snor
Vernatten rietlanden ten zuiden van A27, met toevoeging van poelen en sloten	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Terugzetten successie overjarige rietlanden ▪ Moerasbos herinrichten tot overjarig rietland 	
Verbeteren leefgebied	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vergroten randlengte water-oever in bestaand overjarig rietland 	
Vergroten broedgebied zwarte stern	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vergroten randlengte overgang rietland-water (aanleg visbaaien en natuurlijke oevers langs de Oude Zederik) 	

1.1.1 Water

Wet- en regelgeving

Nederland is een waterrijk land. Om een goede waterkwaliteit en waterkwantiteit te behouden zijn er in de loop van de tijd verschillende wetten en beleidslijnen opgesteld. Om de samenhang tussen de verschillende

wetten te vergroten zijn deze wetten samengevoegd in de Waterwet. De nieuwe Waterwet is op 22 december 2009 in werking getreden. Hierin zijn de volgende wetten opgenomen:

- Wet op de waterkering;
- Grondwaterwet;
- Wet verontreiniging oppervlaktewateren;
- Wet verontreiniging zeewater;
- Wet droogmakerijen en indijkingen (Wet van 14 juli 1904);
- Wet beheer rijkswaterstaatswerken (het zogenaamde 'natte gedeelte'); en
- Waterstaatswet 1900.

De Waterwet is gericht op integraal waterbeheer, waarbij met alle facetten en hun onderlinge samenhang rekening wordt gehouden, waaronder ecologische facetten. Indien men maatregelen neemt die effecten hebben op bijvoorbeeld het grondwater, het waterpeil of de dijken zal men een vergunning in het kader van de Waterwet moeten aanvragen.

Kaderrichtlijn Water

Naast de Waterwet is de Kaderrichtlijn Water (KRW) een belangrijk sturingsmiddel voor de waterkwaliteit en waterkwantiteit. Het Waterschap Rivierenland staat aan de lat om de doelstellingen vanuit de KRW te realiseren. De doelstellingen zijn uitgewerkt voor de chemische kwaliteit en de ecologische kwaliteit een waterlichaam. De Zouweboezem is aangemerkt als waterlichaam van het type M10 Laagveen vaarten en kanalen (zie Figuur 2)

Figuur 2: Begrenzing van het oppervlaktewaterlichaam Zouweboezem in de Kaderrichtlijn Water (rode lijn) (Gorter et al, 2009).

Voor ieder KRW-oppervlaktewaterlichaam is de huidige biologische en fysisch-chemische waterkwaliteit vastgesteld aan de hand van maatlatten die zijn opgesteld voor het betreffende watertype. Als het oppervlaktewater in de huidige situatie niet voldoet aan het 'Goed Ecologisch Potentieel' (GEP) is het in beginsel de bedoeling dat door gerichte maatregelen het GEP uiterlijk in 2027 wel wordt bereikt. De doelstelling, huidige toestand voor de Zouweboezem en zomergemiddelde waarden van een aantal belangrijke fysisch-chemische parameters zijn weergegeven in Tabel 3. Deze zijn ontleend aan de KRW-factsheet 2015 (Rivierenland, 2015).

Tabel 3 Biologische en algemeen fysisch chemische toestand van de Zouweboezem gebaseerd op de maatlatten van doeltypen M10 (Laagveen vaarten en kanalen) (Gorter et al, 2009). Deze tabel is ontleend aan KRW-factsheet 2015 (Rivierenland, 2015)

Biologie	GEP	Toestand 2009	Toestand 2015	Prognose 2021	Prognose 2027
Macrofauna (EKR)	≥ 0,60				
Overige waterflora (EKR)	≥ 0,60				
Vis (EKR)	≥ 0,60	*			
Fytoplankton (EKR)	≥ 0,60	*			

Algemeen fysische chemie

Fosfor totaal (zomergemiddelde) (mg P/l)	≤ 0,15	*			
Stikstof totaal (zomergemiddelde) (mg N/l)	≤ 2,80				
DIN (winterperiode) (mg N/l)	NVT	NVT	NVT	NVT	NVT
Zoutgehalte (zomergemiddelde) (mg Cl/l)	≤ 300				
Temperatuur (max. waarde) (gr.C)	≤ 25,0				
Zuurgraad (zomergemiddelde) (-)	5,5 - 8,0				
Zuurstofverzadiging(sgraad)(zomergemiddelde) (%)	40 - 120	*			
Doorzicht (zomergemiddelde) (m)	≥ 0,65				

Specifieke verontreinigende stoffen (normoverschrijding)	Toestand 2009	Toestand 2015	Prognose 2021	Prognose 2027
benzo(a)antracene				
seleen				
uranium				

Legenda: blauw = zeer goed / voldoet groen = goed geel = matig oranje = ontoereikend
 rood = slecht / voldoet niet leeg = geen gegevens

*: deze toestandbeoordeling betreft een expertoordeel.

Afhankelijk van het type KRW-waterlichaam dat gebruikt is voor de toestandbeoordeling (het doeltypen, hier M10) zijn bepaalde maatlatten niet van toepassing. Deze maatlatten zijn met NVT in de toestandskolommen gemarkeerd.

A: Er is sprake van achteruitgang van de toestand ten opzichte van 2009

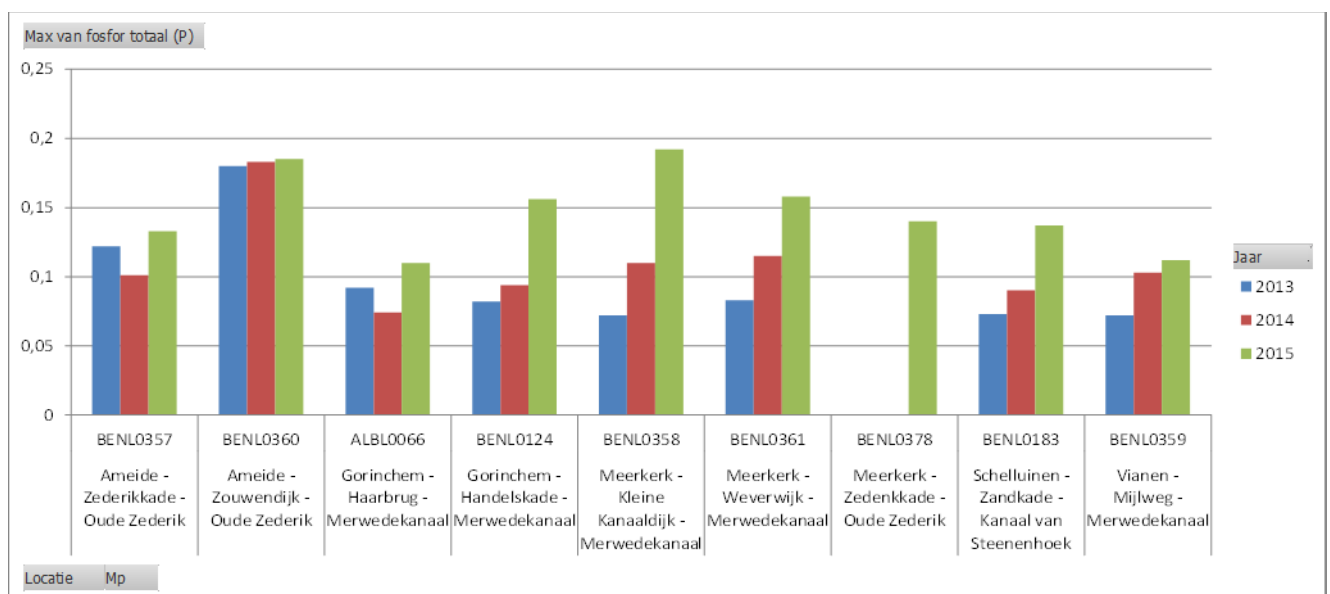
GEP: Goed Ecologisch Potentieel, de waarde waarbij de score 'goed' gegeven wordt. Het Goed Ecologisch Potentieel wordt als doel gesteld in sterk veranderde en kunstmatige wateren.

EKR: Getal tussen 0 en 1 waarmee de kwaliteit van een ecologische parameter wordt aangegeven. 0 is zeer slecht, 1 is zeer goed. De grens voor het GEP wordt gewoonlijk bij een EKR van 0,6 gelegd.

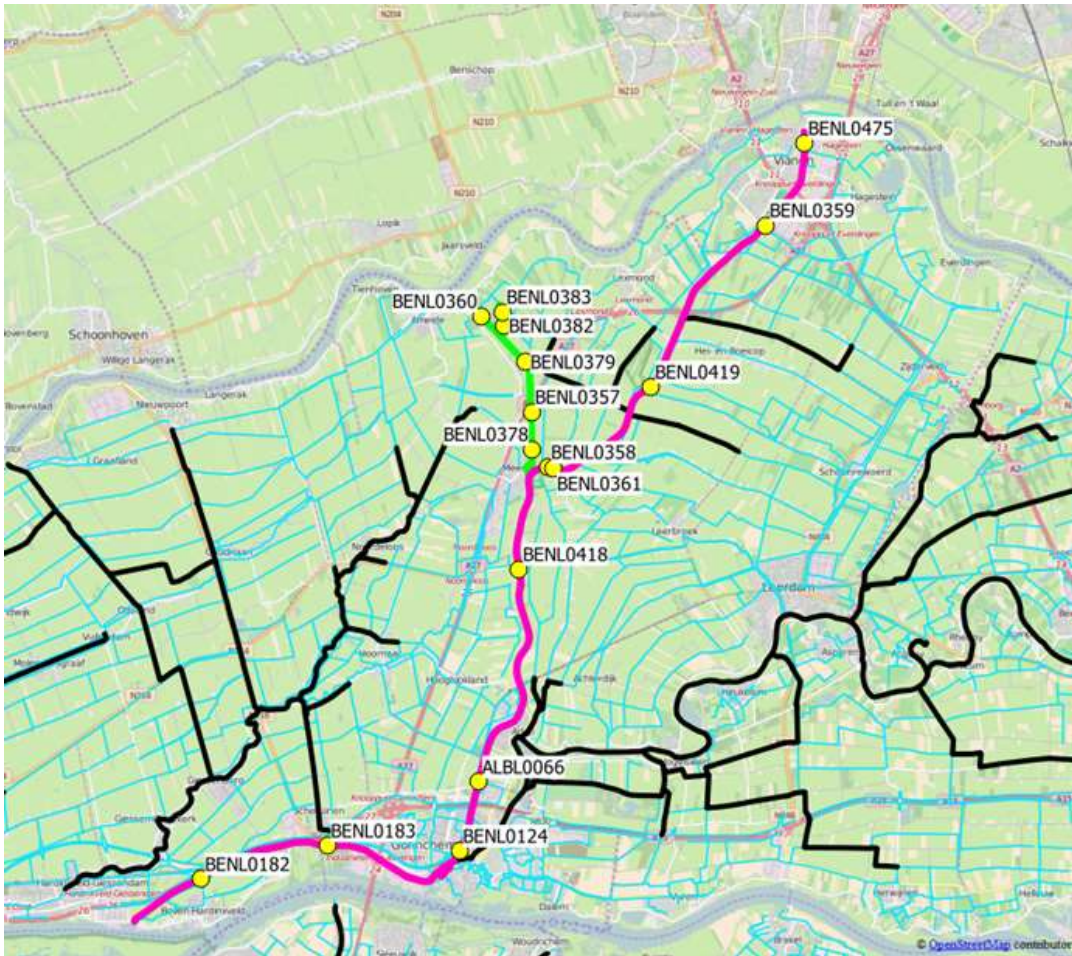
De KRW ziet ook toe op vismigratie. In de huidige situatie is op dit vlak geen sprake van een knelpunt.

Voor het behalen van de doelstelling ten aanzien van waterkwaliteit gelden de volgende knelpunten:

- Zoals blijkt uit Tabel 3 voldoet de fysisch-chemische waterkwaliteit voor de meeste parameters aan de door het waterschap voor het oppervlaktewaterlichaam de Zouweboezem vastgestelde Kerndoelen. De overige waterflora en de macrofauna vallen in de klasse 'matig'. Deze knelpunten hangen mogelijk nauw samen met de ongunstige fysisch-chemische parameters (met name fosfaat) uit het verleden, omdat deze bepalend zijn voor de ontwikkeling van ondergedoken waterplanten, die op hun beurt weer zeer bepalend zijn voor de macrofauna.
- In de huidige situatie is sprake van uitwisseling van water met het Merwedekanaal. Uit onderstaande figuur blijkt dat de fosfaat concentratie in het Merwedekanaal grotendeels voldoet aan de KRW doelstelling die voor de Zouweboezem geldt ($\leq 0,15$ mg P /l), hoewel het Merwedekanaal zelf een hogere doelstelling heeft ($\leq 0,25$ mg /l). Uit metingen blijkt echter dat de waterbodem wordt 'opgeladen' met fosfaat wat vrij kan komen door een te hoge sulfaat concentratie in het water uit het Merwedekanaal (DHV, 2013). Nalevering van fosfaat door de waterbodem kan, als geen maatregelen worden getroffen, leiden tot een verslechtering van de ecologische waterkwaliteit. Een te hoge fosfaatconcentratie kan voor het realiseren van de natuurdoelen belemmeren, bijvoorbeeld doordat ongewenste algenbloei optreedt. Waterkwaliteitsmaatregelen moeten er dan ook op gericht zijn om de fosfaat-concentraties te reduceren, vooral door het reduceren van fosfaat nalevering uit de waterbodem.

Figuur 3 Zomergemiddelden van de fosfaat concentratie in de jaren 2013-2015. Zie onderstaande figuur voor de ligging van de meetpunten, die zowel in de Zouweboezem als in het Merwedekanaal liggen. Voor het Merwedekanaal is het KRW doel 0,25 mg/l. voor de Zouweboezem is dit 0,15 mg/l. *Bron data: waterschap Rivierenland*

Figuur 4 Fysisch-chemische meetpunten Merwedekanaal en Zouweboezem.

Provinciaal en regionaal beleid

Beheer en Onderhoud

Waterschap Rivierenland is o.a. verantwoordelijk voor het waterkwantiteitsbeheer. Om het waterbeheer op een adequate wijze te kunnen uitvoeren is het noodzakelijk dat de meest essentiële informatie omtrent deze wateren op een overzichtelijke wijze is samengevat. Dit is gedaan in de Legger (Waterschap Rivierenland, 2006b). De Legger is een door het waterschap vastgesteld register met gegevens over wie verantwoordelijk is om te voldoen aan de door het waterschap gestelde kwantiteitseisen aan de waterstaatkundige infrastructuur.

De watergangen in de Zouweboezem zijn onderverdeeld in drie typen: A, B en C. Voor de boezemwateren die tot de A wateren behoren is het waterschap verantwoordelijk voor het onderhoud. Voor alle overige watergangen geldt dat de eigenaar van het aangrenzende perceel verplicht is de watergang te onderhouden. Afhankelijk van het type watergang is de eigenaar verplicht de oever tot een diepte van 1 meter (A-water), 50 cm (B-water), 30 cm (Bmin-water) of 20 cm (C-water) onder het vastgestelde zomerpeil te onderhouden. Daarnaast geldt voor de B- en C- watergangen dat er een taludhelling van 1:1,5 behouden moet blijven.

Naast het onderhoud van de watergangen is het ook van belang de watergangen, wateren, onderhoudspaden, kaden en dijken te beschermen tegen beschadiging. Hiervoor is de Keur opgesteld (Waterschap Rivierenland, 2009). De Keur is regelgeving van het waterschap. Als iemand een goede reden heeft om bijvoorbeeld een sloot te dempen of te bouwen op een dijk, dan moet hij eerst ontheffing van de

Keur vragen aan het waterschap. Geeft het waterschap geen toestemming, dan kan de voorgenomen activiteit niet doorgaan.

Vaartuigen

Op grond van artikel 3.1 van de keur (Waterschap Rivierenland, 2009) is het verboden om zonder vergunning voorwerpen (dus ook boten) op het water aan te brengen en in artikel 3.3 ligt vastgelegd dat je zonder vergunning niet af mag meren. Omdat de Zederik, en alle andere delen van de Zouweboezem, echter niet zijn aangemerkt als vaarweg, worden deze vergunningen niet verleend. Op grond van de keur is het dan ook verboden om in het Natura 2000-gebied de Zouweboezem te varen, zowel met mechanisch als handmatig voortbewogen vaartuigen.

Overig

De Gemeente Zederik heeft samen met Waterschap Rivierenland het Gemeentelijk Waterplan gemeente Zederik opgesteld (Van Buuren, 2008). In dit plan zijn alle stedelijke wateraspecten besproken. De maatregelen die hierin zijn opgenomen hebben voornamelijk effect op de stedelijke gebieden in de gemeente. Er zijn in dit plan geen maatregelen opgenomen binnen het Natura 2000-gebied Zouweboezem.

1.1.2 Ruimtelijke ordening

Provinciaal beleid

Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR)

Op 13 maart 2012 heeft het Rijk de SVIR vastgesteld, als opvolger van de Nota Ruimte. Een van de dertien nationale belangen waarvoor in de SVIR ruimte wordt gevraagd is de EHS, tegenwoordig NNN genoemd. Het NNN wordt via de SVIR en bijbehorende Algemene maatregel van bestuur 'Ruimte' planologisch beschermd. De Natura 2000-gebieden maken deel uit van het NNN. Binnen de door het Rijk gestelde kaders begrenzen, beschermen en onderhouden de Provincies het NNN.

De natuur in het NNN is beschermd met een 'nee, tenzij'-regime. Binnen het NNN zijn nieuwe projecten, plannen en handelingen met een significant negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN niet toegestaan, tenzij er sprake is van een groot openbaar belang en reële alternatieven ontbreken. In dat geval is wel mitigatie en compensatie van de schade verplicht. Voor Natura-2000 gebieden is dit beschermingsregime onder andere vastgelegd in de Wet natuurbescherming onderdeel gebiedenbescherming (voorheen de Natuurbeschermingswet).

Waterveiligheid, duurzame zoetwatervoorziening en kaders voor klimaatbestendige (her) ontwikkeling zijn andere relevante belangen in deze structuurvisie. Het watersysteem waarin Zouweboezem valt, is het internationale stroomgebied van de Rijn. Hierin worden nationaal en internationaal kaders en normen gesteld en beheer gevoerd, zowel voor waterkwaliteit als waterkwantiteit. De overheden hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor een goede koppeling. De Waterwet en KRW zijn hiervoor de wettelijke kaders.

Visie ruimte en mobiliteit en verordening ruimte

Het ruimtelijke orderingsbeleid van de Provincie Zuid-Holland is vastgelegd in de provinciale structuurvisie (Visie ruimte en mobiliteit; Provincie Zuid-Holland, 2016c). De Visie ruimte en mobiliteit (VRM) bestaat uit verschillende delen: De Visie ruimte en mobiliteit, het Programma mobiliteit, het Programma ruimte en de Verordening ruimte. De VRM wijzigt periodiek, bij het opstellen van dit beheerplan is uitgegaan van de vierde vaststelling van 15 juli 2016.

De Visie ruimte en mobiliteit biedt geen vastomlijnd ruimtelijk eindbeeld, maar wel een perspectief voor de gewenste ontwikkeling van Zuid-Holland als geheel. In de Verordening Ruimte zijn de kaders en spelregels vastgesteld voor ontwikkelingen binnen de provincie. In veel gevallen gaan deze ontwikkelingen uit van

anderen: bedrijven, particulieren, maatschappelijke organisaties en medeoverheden. De Provincie zelf investeert vooral in provinciale netwerken voor verkeer, recreatie en natuur.

De Provincie geeft middels de Visie ruimte en mobiliteit richting en ruimte aan een optimale wisselwerking tussen ruimtelijke ontwikkelingen en gebiedskwaliteit. Om te kunnen bepalen of een ontwikkeling past bij de gebiedskwaliteit, waardeert de Provincie de kwaliteit van gebieden in categorieën en onderscheidt ze ruimtelijke ontwikkelingen naar hun mate van impact op de omgeving. Het Natura 2000-gebied Zouweboezem behoort tot de zogenaamde categorie 1 gebieden, dit zijn gebieden die in hoge mate bijdragen aan de identiteit, beleving en biodiversiteit van Zuid-Holland. Hiertoe behoren de gebieden met hoge en specifieke natuurwaarden (die zijn gebundeld in het NNN en Natura 2000) en de zogenaamde cultuurhistorische kroonjuwelen. Ontwikkelingen binnen en nabij deze gebieden zijn alleen mogelijk voor zover ze bijdragen aan deze kwaliteit. De instandhouding en mogelijke verdere ontwikkeling van de aanwezige waarden heeft voorrang boven alle andere ontwikkelingen.

Gemeentelijk beleid

Op gemeentelijk niveau zijn de structuurvisie en het bestemmingsplan van de gemeente Zederik relevant. In het bestemmingsplan zijn aan gronden een bestemming met bepaalde gebruiks- en bouwvoorschriften toegekend. Het bestemmingsplan vormt een ruimtelijk kader waarbinnen ontwikkelingen plaats kunnen vinden.

De gemeente Zederik heeft meerdere bestemmingsplannen. Dit is onder andere het bestemmingsplan 'Buitengebied' (Gemeente Zederik, 2013 en 2015).

In het vigerende bestemmingsplan Buitengebied is vrijwel de gehele Zouweboezem aangewezen als natuur. Het doel van het gebied is daarmee het behoud en/of herstel van de actuele en potentiële landschappelijke en natuurlijke waarden. Hieraan gekoppeld is het gebied bestemd voor extensief recreatief medegebruik.

Voor het aanleggen van objecten in het gebied gelden bepaalde voorschriften. Indien men handelt in strijd met de aanlegvoorschriften moet een vergunning aangevraagd worden. Zo mogen er zonder vergunning geen waterlopen gegraven worden of aanwezige waterlopen verruimd of gedempt worden of hier oeverbeschoeiingen bij aangebracht worden. Daarnaast zijn verboden opgesteld voor het aanleggen van verharde paden, het scheuren of frezen van grasland, vellen of rooien van houtgewassen en het afgraven, ophogen of egaliseren van de bodem. Deze verbodsbepalingen zijn niet van toepassing als de genoemde maatregelen gedaan worden in het kader van regulier onderhoud (Gemeente Zederik, 2013)

Overige

Op gemeentelijk niveau is een aantal algemeen bindende voorschriften vastgelegd in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV). In de APV van de gemeente Zederik staat een aantal voorschriften en geboden die voor de Zouweboezem van belang kunnen zijn. Zo is het verboden om in natuurgebieden en bossen te roken of vuur te stoken en gelden er beperkingen voor het verkeer in natuurgebieden. Zo mag men buiten de wegen niet in natuurgebieden rondrijden per motorvoertuig, fiets of paard. Een uitzondering hierop geldt voor verkeer ten behoeve van het beheer of hulpdiensten. Daarnaast mag men niet zomaar een ligplaats voor een boot in gebruik nemen (Gemeente Zederik, 2015).

1.1.3 Archeologie en cultuur

Wet- en regelgeving

De cultuurhistorische en archeologische waarden zijn gebundeld in de cultuurhistorische hoofdstructuur (CHS) van de provinciale Visie ruimte en mobiliteit (VRM). De CHS vormt de basis voor het provinciale erfgoedbeleid. Het beschermde ruimtelijke beleid richt zich met name op een selectie van de CHS: cultuurhistorische kroonjuwelen, molen- en landgoedbiotopen, werelderfgoed (bestaand en potentieel) en archeologie.

In de Zouweboezem is er een lage trefkans op archeologische sporen. Wel loopt er ten oosten van de Oude Zederik van noord naar zuid een strook met een redelijke trefkans op archeologische vondsten. Onder Polder Achthoven loopt van oost naar west een smalle strook met een hoge kans op archeologische vondsten. Vanuit cultuurhistorie is het verder van belang dat de boezem, de grenzen van de boezem en de rietlanden en grienden rond de boezem als zichtbaar element in het landschap aanwezig blijven.

Ook de aanwezige eendenkooi, molen en het molenbiotop rond de molen moeten behouden blijven. Via de provinciale Verordening Ruimte is het molenbiotop beschermd en zijn er beperkingen gesteld aan de hoogte van nieuwe bebouwingen en beplanting in een cirkel van 400 m rond de molen (Provincie Zuid-Holland, 2014).